

V těchto místech byla již tradičně po několik let pozvánka na hronovskou přehlídku. Vyznačovala se tím, že připomínala tradici ochotnických přehlídek, přednosti Hronova jako velké pracovní dílny všech amatérů. Každoročně se sešel aktiv nebo seminář celostátního charakteru, který sumarizoval dosavadní výsledky práce a ukazoval problémy činnosti jednotlivých souborů, stále se opakující. Letošní pozvánka může nabídnout mimo příjemného hronovského prostředí, zajímavých představení, diskusních tribun i bohatého mimodivadelního programu, konkrétní pozvání k účasti na celostátní přípravné konferenci českého amatérského divadla.

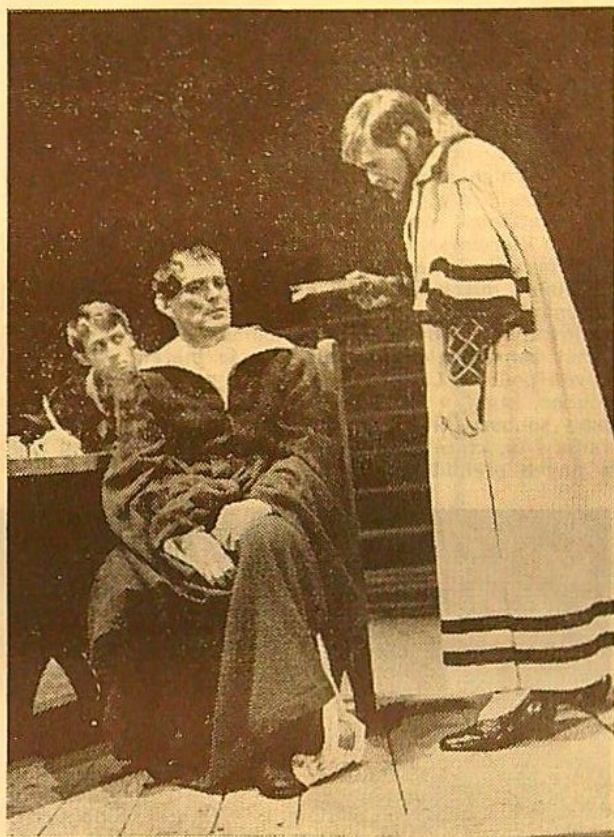
Data končící osmičkou mají v dějinách našeho národa tu zvláštnost, že většinou přináší události významné, ať v dobrém, či špatném, pro celý národ. I letošní osmička není výjimkou a je o to hezčí, že znamená to lepší v našem životě a věříme, že není bez významu i pro ochotnické divadlo. Volání do samostatné organizace se nezrodilo letos; již na minulých Hronovech pocítovali ochotníci velmi těžce, že není orgánu, který by je veřejně, společensky zastupoval. Každá nová organizace se rodí v bolestech, s řadou protikladných diagnóz, stejně jako její vznik předchází mnoho diskusí, polemik i citových afektů. Věříme, že všechny tyto projevy jsou vedeny právě tou chutí mít novou organizaci, nejen podle jména, ale hlavně pro posílení společenského významu ochotnického divadla. 38. Jiráskův Hronov se uskutečňuje v době, která svým ruchem, napětím, svými spory odlišuje Jiráskův Hronov od Hronovů předešlých, uskutečněných v jiné společenské situaci. Jiráskovy Hronovy byly vždycky zajímavým zrcadlem své doby, kronikou, z které se dá číst o řadě jiných životních faktů, nejen o ochotnickém divadle.

Ani dnešní řádky vám nenabízí klid a pohodu, ale naopak mohou slíbit vzrušenou diskusi. Hronovské prostředí, úzkých ulic, parčíků, procházek do Maternice, podle Metuje dává každému pravidelnému návštěvníku mnoho individuálních dojmů, vzpomínek. Ochotnické divadlo slučovalo v sobě různé generace. Jiráskův Hronov by měl zároveň být i jejich tribunou a samozřejmě tribunou nové organizace. Titulek tohoto úvodníku by mohl znít asi takto: O tvůrčí smysl ochotnického divadla. Slovo tvůrčí se v minulosti skloňovalo velice často. A tím více se stávalo jen hezkým pláštěm pro pasivitu a stojaté vody. Odmítat všechno staré, kriticky hodnotit je vždycky mnohem snazší. Dům se snadněji zbouřá nežli postaví. Tyto řádky zvou stavět, a to nebývá právě nejpopulárnější. Přesto jsou nevyhnutelné a usilují o to, aby se letošní osmička v datu stala i pro ochotnické divadlo místem červeně zatrženým v jeho budoucí historii.

„Třetí vobor se menoval kotel, ten byl taky zlej, ale nejhůr se dalo na zadách. Tu bylo dost nepojezdny země, to kolikrát.“ staroch mluvil živěji a posedl blíž ke stolu. „jak se založilo, utrhlo se to široko, vzepalo, radlice nechytla a zem vyhodila hak. A žlu se znova.“ zvolal prudčeji jako by vykřikla krutá, nepodléhající páda. Pak klidněji jako v spokojeném vítězství dodal:

„Ale přecej se to udělo.“

(Alois Jirásek: U nás)

15.00 hod. Slavnostní akt u pomníku
Aloise Jirásky v Hronově

16.00 hod. Zahájení 38. JH
před Jiráskovým divadlem

16.30 hod. a
20.00 hod. Jiráskovo divadlo

Divadlo Hrušov - ZK ROH
Hrušovských chemických závodů
Robert Bolt:
ČLOVĚK PRO VŠECHNY ČASY

10. SRPNA 68

PROGRAM PŘEHLÍDKY

Letošní týden ochotnických představení nevznikl na základě celostátní soutěže. Ústřední porota vybírala z vítězných inscenací jednotlivých krajských přehlídek Kruhu vítězných souborů. Jejich inscenace navštívila porota při různých příležitostech, buď na krajských přehlídkách nebo při představeních v místech souboru. Některá představení se objevila na tradičních festivalech jako je Krnovský máj a další. Slovenské inscenace vybrala slovenská porota na přehlídce ve Spišské Nové Vsi. Inscenace Jana Husa je závěrečné představení Východočeského kraje.

Sestavit program hrnovské přehlídky je vždycky úkol těžký, z mnoha hledisek. Jiráskův Hronov si za minulá léta získal pověst přehlídky toho nejlepšího, co v amatérském divadle je. Tak se na něj dívají novináři, kritici i diváci. Ne vždycky se podaří jejich představu naplnit. Příčiny této skutečnosti jsou různé povahy, ať subjektivní nebo objektivní. Jednou z těch subjektivních je nedostatek takových představení, které by překračovaly dobrý průměr ochotnické práce, stejně jako obtížnost mnoha souborů uvolnit se na letní termín, v kterém se Jiráskův Hronov pořádá. Obsah letošní přehlídky bude naplněn tehdy, jestliže všechny inscenace budou mít inspirativní charakter, budou předmětem srovnání s těmi ostatními, které se do programu už nedostaly. Mladou tradici posledních Hronovů se stává účast zahraničních souborů a naše měření sil získává novou podobu. Letošním hostem je sovětský ochotnický soubor, který v Hronově vystoupí poprvé. V programu jsou soubory, které již prošly jevištěm Jiráskova divadla i ty, které známe zatím z amatérského tisku nebo z jiných přehlídek.

9.00 hod. ZK MAJ — Konference ochotníků o nové organizaci amatérského divadla

17.00 hod. a
20.00 hod. Jiráskovo divadlo
Divadelní studio Josefa Skřivana Brno
A. P. Čechov:
BANKOVNÍ JUBILEUM
NA HLAVNÍ SILNICI

11. SRPNA 1968

ZAHRAŇIČNÍ NÁVŠTĚVNÍCI Jiráskova Hronova 1968 přijedou ze 6 zemí. Již tradičně navštěvují Hronov ochotníci ze Švédska, Sovětského svazu. Mezi přihlášenými účastníky jsou zástupci Německé spolkové republiky, Rakouska, Anglie a také Itálie. To, že dokázal Jiráskův Hronov již v minulých letech získat zájem ze zahraničí dokládá jeho hodnoty i to, že se může měřit s celou řadou obdobných přehlídek pořádaných v ostatních evropských zemích. Naše doba zkrátala vzdálenosti prostřednictvím technických vynálezů, rychlé dopravy. Zkracování vzdáleností však postupuje i ve sféře lidského myšlení. Mezinárodní kontakty nejsou dnes jen zdvořilostním aktem, ale snahou spojovat lidi společného zájmu bez rozdílu jazyků i společenského systému. Návštěvníci ze zahraničí kromě návštěvy představení navštíví i diskusní tribuny, hrnovské kluby a památky Jiráskova kraje.

12. SRPNA

9.00 hod. Odborné kluby a diskusní tribuna
17.00 hod. a
20.00 hod. Jiráskovo divadlo
Jihomoravské divadlo Znojmo
Jerzy Broszkiewicz:
KONEC KNIHY VI.

Přípravná konference ochotnického divadla si klade jediný cíl: vytvořit odpovědnou základnu pro vznik nové ochotnické organizace, která by měla definitivně vejít do života na příštím Jiráskově Hronově v roce 1969. Delegáti zvoli celostátní přípravný výbor, který na základě diskuse na konferenci i přílohu konference v okresech zpracuje definitivní návrh statutu nového svazu, navrhne v něm i formy vztahů ochotnického svazu k ostatním zájmovým svazům, společenským organizacím, kulturním zařízením.

KONFERENCE

Na konferenci byli zvoleni delegáti ze všech okresů Čech a Moravy. Jejich hlasy rozhodnou o příštím přípravném výboru i hlavních směrech jeho práce. Ostatní účastníci budou hosty konference. Obdobných svazů jako je náš svaz vzniká v zájmové umělecké činnosti celá řada. Předností ochotnického svazu je dlouhodobost a systematickosti jeho přípravy. Základem jeho existence, pracovní aktivity je v první řadě členstvo souborů a práce všech, kteří vidí v ochotnickém divadle důležitého kulturního činitele. Vytvořit jednotnou frontu ochotníků není úkol lehký, ale pro životnost nové organizace nezbytný. Všechna dobrá předsevzetí, upřímné míněné projevy nic nezmohou proti pasivitě a nezájmu.

KONFERENCE

Je před námi celý rok, v jehož průběhu se bude tvar nová organizace postupně formovat. Nečekáváme od Jiráskova Hronova 68 závěrečné slovo, ale směr práce vycházející z podmínek, v nichž tento obor zájmové umělecké činnosti je, se všemi záporů i se všemi vývojovými přednostmi.

13. SRPNA

9.00 hod. Odborné kluby a diskusní tribuna
17.00 hod. a
20.00 hod. Jiráskovo divadlo
Divadelní soubor Domu kultury ROH Turčianských strojůren, Martin
N. V. Gogol:
ŽENITBA

SOVĚTSKÝ SOUBOR bude vystupovat v programu Jiráskova Hronova poprvé. Soubor má k dispozici dvě inscenace: všem známou Gogolovu Ženitbu a hru českému divákovi neznámou Janovského Jarost (v překladu Jarost znamená doslovně Zuřivost — český překlad této hry dosud není k dispozici.) Ve svém názvu má soubor název národního divadla (česky lidové divadlo, nikoliv národní jak by vnější podoba ruského slova napovídala). Je to čestný zvláštní titul, který je v SSSR udělován jen určitým souborům, které mají významnější společenskou funkci v okruhu své působnosti a dosáhly dobrých uměleckých výsledků.

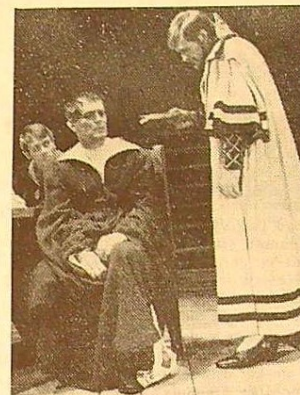
Pořadatelé letošní přehlídky usilují o to, aby soubor uvedl obě inscenace, Ženitbu večer a hru Jarost odpoledne. Přesný výsledek však bude znám až začátkem srpna. V pracovním programu Hronova je zařazen také kurs kulturních pracovníků SČSP, kteří se zabývají divadlem. Po ROH je to další společenská organizace, která využije Hronova k těsnějšímu spojení svých zájmů na poli kultury s ochotnickým divadlem. Zařazení sovětského souboru do programu nebude jen zajímavým večerem pro účastníky kursu SČSP, ale pro všechny návštěvníky Hronova je hostující soubor příležitostí poznat práci ochotníků ze země, kterou z tohoto pohledu ještě neznáme.

MISTR ALOIS JIRÁSEK

Toto spojení je vyslovováno ústy starší generace s nádechem slavnostnosti i citového zjitření. Spisovatel Alois Jirásek zasáhl do českého literárního povědomí ve své době velmi pronikavě svými historickými romány, povídkami i dramaty. Jeho dílo se stalo symbolem, pojmem v myslích lidí prvních desetiletí tohoto století. Každé umělecké dílo má svá objektivní omezení, působí v určitém rozsahu, nelze se proto divit, že příslušníci mladé generace si hledají nové myšlenky a díla, která by byla pro ně tím, čím pro ty starší byl Jirásek a jeho doba. Takový je zákon života, zákon každého vývoje a kdo jej porušuje jedná protismyslně. Nelze však ve jménu jednoho zamítnout druhé, nelze jedno druhému nadřazovat. Hronov nese přízvisko Jiráskův jako výraz účty a hluboké vděčnosti k člověku, který ochotnické divadelnictví svým působením silně zasáhl. Ve své době ovlivnil myšlení svých čtenářů nejen v kraji, kde část svého života prožil a kam se rád vracel. Tato historická hodnota zaslouží účty i upřímné míněné slavnostnosti třeba objektivní vědecký pohled na dílo Jiráskovo se pod vlivem dalšího vývoje změnil. Slavnostní položení věnců k hrobu Aloise Jirásky není jen formálním ústupkem Jiráskovu Hronovu, ale výrazem opravdové účty a uznání historického smyslu Jiráskova díla v českém kulturním životě.

9.00 hod. Odborné kluby a diskusní tribuna
20.00 hod. Jiráskovo divadlo
Studio amatérského divadla
při Divadle Oldřicha Štíborna Olomouc
Pavel Dostál:
VÝTEČNÍCI

14. SRPNA 1968

ODBOBNÉ KLUBY A DISKUSNÍ TRIBUNY tvoří náplň pracovní části Jiráskova Hronova. Seznam klubů přineslo již první číslo našeho Zpravodaje. Pro úplnost znovu uveřejňujeme seznam odborných klubů:

2 kluby kritické, klub režisérů vyspělých souborů, klub pro metodiku osvětových zařízení, klub režisérů. Volné diskusní tribuny jsou určeny přechodným návštěvníkům Hronova a jsou otevřeny všem zájemcům. Kluby i tribuny se budou konat v pondělí, úterý, středu (ve čtvrtek je volný den) pátek a sobotu. Kluby budou umístěny v jednotlivých třídách hrnovských škol. Kluby povedou Z. Dopita, J. Trávníček, J. Šindler, O. Ličardová, F. Černý a L. Walležský.

15. SRPNA

Volný den
17.00 hod. ZK MAJ SLAVIE
20.00 hod. ZK MAJ SLAVIE
Divadelní soubor Domu osvěty, Bratislava-Nivy
Leonid Andrejev: TMA
Divadelní soubor Collage, voj. útvar 1050, Liberec
E. E. Kisch:
AFÉRA
PLUKOVNÍKA RÜDLA
20.00 hod. Jiráskovo divadlo
Studio amatér. divadla
při Divadle O. Štíborna, Olomouc
Pavel Dostál: VÝTEČNÍCI

PROGRAM 38. JIH 1968

100 let ochotnického divadla

Rok 1868 je datem pro české ochotnické divadlo nad jiné významným. Vznikla totiž Jednota divadelní, za velké slávy a nadšení. Jejím zrodem se otvírají nové cesty ochotnického divadla v našich zemích. V té době mělo divadlo za sebou již jeden významný kulturní úkol, kdy v době obrození bylo šířitelem českého jazyka, zakladatelem české divadelní kultury. Nesmělé počátky Jednoty (a žádný začátek není lehký) jen pozvolna vytvářely zárodek budoucích ochotnických organizací. Z počátku jen 5 spolků zaplatilo příspěvky Jednotě (Nová Paka, Hradec Králové, Žamberk, Karlín, Smíchov). — Myšlenku ochotnického divadla podporovali Vítězslav Hálek i Jan Neruda, přední osobnosti české kultury. Hlavním podnětem, inspirujícím činitelem byla stavba Národního divadla, které stejně jako ochotnické divadlo v tomto roce slaví jedno ze svých nejvýznamnějších výročí. Pod vlivem hnutí za Národní divadlo vznikla pevná ochotnická organizace v podobě Ústřední Matice divadelních ochotníků. Smyslem těchto řádek není vypsát dlouhou historii všech ochotnických organizací, které na území našeho státu působily, ale připomenout souvislosti mezi rokem 1968 a dobou před sto léty. Ochotnické divadlo stojí v situaci obdobné, i když v jiných společenských podmínkách i s jinými kvalitami.

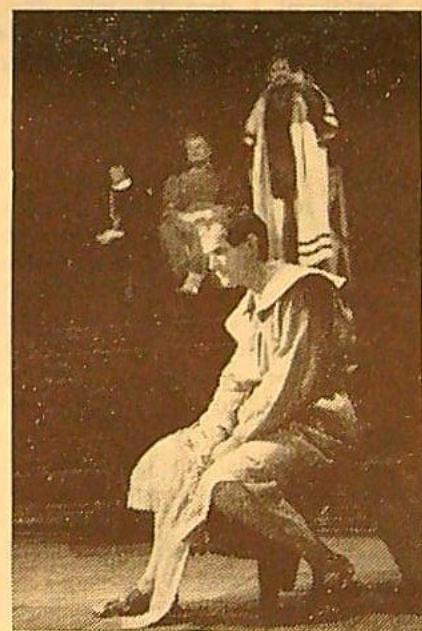
Historie ochotnictva je spjata s naší národní kulturou, v různých dobách přijímala větší či menší podíl na její tvářnosti, pomáhala jí dávat společenský i myšlenkový smysl, dávala jí také citový obsah. Nenašel se dosud nikdo, kdo by pravdivě zhodnotil historii ochotnického divadla. Ale i bez historické práce, komplexního díla je smysl a poslání tohoto druhu zájmové činnosti jasný a stále aktuální. Jako se změnila řeč dramatických hrdinů na jevišti od dob Hálkových a Nerudových, jako zmizely staré kočáry a dostavníky a byly nahrazeny ruchem automobilů 20. století, změnila se i řeč, výrazové prostředky i uplatnění ochotnického divadla. Nezměnilo se jen jedno, že divadlo přitahuje k sobě člověka stejně jako před staletími, stále má pro něj půvab a kouzlo a dává jeho životu nové podoby. Proto píšeme dlouholetou historii ochotnického divadla, a proto trvají i tradice, které ochotníci vytvořili.

UPOZORŇUJEME DELEGÁTY KONFERENCE 38. JH, aby své požadavky na ubytování i vstupenky do divadla sdělili urychleně ZK MAJ Hronov, který zajišťuje tyto služby pro celou přehlídku. Rovněž ostatní zájemci si mohou prostřednictvím ZK MAJ zajistit noclehy i lístky do divadla.

ZPRAVODAJ 38. JH bude vycházet v průběhu celé přehlídky každý den odpoledne. V závěrečný den vyjde ještě druhé číslo s konečnými výsledky. K přehlídce bude vydána brožura. Ti, kteří do Hronova letos neprijedou, si mohou Zpravodaj i brožuru předem objednat u přípravného výboru 38. JH.

ZK MAJ připravil i pro letošní přehlídku mimodivadelní program, na pódiu v parku. Pravidelné společenské zábavy i večer souborů s patrony se budou konat ve Slavii i v Klubu mladých v Jiráskově divadle.

FOTOGRAFIE v tomto čísle jsou dílem fotografa Karla Mince. Na první, třetí a čtvrté straně jsou záběry z inscenace Člověk pro všechny časy v provedení souboru Ostrava-Hrušov, která je zařazena do programu. Na straně dvě a tři jsou fotografie z inscenace Langrový Dvaasedmdesátky v provedení brněnských Skřivanů.

9.00 hod. Odborné kluby
a diskusní tribuna
Jiráskovo divadlo

Novozibkovskij národní
těatr Brjanskij oblasti
SSSR

17.00 hod.

Janovskij:
JAROST

20.00 hod.

N. V. Gogol:
ŽENITBA

(Změna začátku představení
vyhrazena).

17. SRPNA

9.00 hod. Odborné kluby
a diskusní tribuna

16.00 hod. a

19.00 hod. Jiráskovo divadlo

Lid. divadlo JKP Svítavy
Alois Jirásek:
JAN HUS

21.30 hod. Zakoření 38. JH

16. SRPNA

ZPRAVODAJ 38. JH č. 2, ČERVENEC 1968, VYDÁVÁ ŠTÁB 38. JH, REDAKCE PETR PRŮŠA, FOTOGRAFIE KAREL MINC — TISKNE MTZ 413 PROVOZ HRONOV